

Vergaderjaar 2024–2025

29 398

Maatregelen verkeersveiligheid

24 170

Gehandicaptenbeleid

Nr. 1171

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 maart 2025

Op 3 april 2024 is een motie ingediend door Kamerleden Joseph (NSC) en Westerveld (GL-PvdA) tijdens een debat met de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de implementatie van het VN-verdrag Handicap.¹ Met deze motie wordt de regering verzocht om met een voorstel te komen om de algemene medische keuring bij een psychiater (in het kader van het halen van een rijbewijs) voor mensen met autisme, ADD en ADHD af te schaffen, en deze mensen alleen nog te beoordelen op hun rijvaardigheid. In de Kamerbrief van 29 april 2024 heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aangegeven een beleidsverkenning te doen naar de mogelijkheden om invulling aan de motie te geven. Daarbij is het uitgangspunt dat het ministerie de keuringen zo proportioneel mogelijk wil vormgeven, waarbij de verkeersveiligheid niet in het gedrang mag komen en Nederland blijft voldoen aan Europese regelgeving.

In deze brief wordt de Kamer op de hoogte gebracht van de uitkomsten van deze beleidsverkenning en de vervolgstappen. Daarnaast wordt de Kamer geïnformeerd over het advies «Rijgeschiktheid na het doormaken van een psychose» dat de Gezondheidsraad op 19 december 2024 heeft uitgebracht² en het vervolg op dit advies.

Rijgeschiktheid bij autisme

Uit de wetenschappelijke literatuur³ komt naar voren dat het hebben van een rijbewijs heel belangrijk is voor de arbeidskansen en het welbevinden van mensen met autisme. Ook komt naar voren dat mensen met autisme meer uitdagingen dan gemiddeld ervaren om het rijbewijs te behalen. Tegelijk blijkt uit medisch-wetenschappelijke literatuur niet eenduidig, dat

¹ Kamerstuk 24 170, nr. 318

² Rijgeschiktheid na het doormaken van een psychose | Rijgeschiktheid | Gezondheidsraad

³ The Driving Profile of Autistic Drivers and Their Driving Experiences: A Systematic Review – PubMed (nih.gov)

rijbewijshouders met autisme meer ongelukken veroorzaken of meer verkeersovertredingen begaan dan andere rijbewijshouders.

Dit laatste komt overeen met informatie uit een expertsessie over rijgeschiktheid bij autisme, en met de laatste inzichten vanuit Europa^{4, 5}.

In lijn met het VN-verdrag Handicap⁶ wil het ministerie geen strengere eisen stellen aan rijbewijshouders dan strikt noodzakelijk is voor het bewaken van de verkeersveiligheid. Daarom is het Ministerie van plan om de eisen voor rijgeschiktheid bij autisme volledig te verwijderen uit de Regeling eisen geschiktheid 2000 (REG2000). Dit heeft impact op de medische beoordeling van de rijgeschiktheid door het CBR, en op de af te nemen praktijkexamens. Daarom heeft het ministerie het CBR gevraagd om een uitvoeringstoets te doen naar de voorgenomen wijziging. De uitkomsten hiervan worden in juni 2025 verwacht. Tegelijkertijd bereidt het ministerie de juridische stappen voor die nodig zijn voor de wijziging van de REG2000. Mede afhankelijk van de uitkomsten van de uitvoeringstoets is het streven om de voorgenomen beleidswijziging op 1 januari 2026 in te laten gaan.

Rijgeschiktheid bij AD(H)D

Uit wetenschappelijke literatuur over rijgeschiktheid bij AD(H)D komt een ander beeld naar voren. Mensen met AD(H)D zijn vaker dan gemiddeld betrokken bij verkeersongelukken en verkeersovertredingen, en vormen dus een verhoogd risico voor de verkeersveiligheid. Zo noemt een studie uit 2017 dat adolescenten met AD(H)D in de eerste 48 maanden na het behalen van het rijbewijs 30 tot 40% meer kans hebben om betrokken te zijn bij een auto-ongeluk dan adolescenten zonder AD(H)D.^{7, 8} Een studie uit 2019 geeft aan dat rijbewijshouders met AD(H)D (ongeacht de leeftijd) in de eerste maanden na het behalen van een rijbewijs vaker betrokken zijn bij aanrijdingen en verkeersovertredingen, en dat in het eerste jaar de kans op een alcohol- of drugsovertreding in het verkeer 3 tot 4 keer hoger ligt dan bij mensen zonder AD(H)D.⁹ Het rapport van CIECA (International Commission for Driver Testing) uit 2019 bevestigt dit en adviseert om voor AD(H)D meer concrete medische eisen op te nemen in de Europese rijbewijsrichtlijn.

Vanwege de impact van AD(H)D op de verkeersveiligheid en mogelijk strengere Europese eisen op het gebied van AD(H)D in de toekomst, is het niet wenselijk om de medische eisen in de REG2000 bij AD(H)D te laten vervallen.

Wel bleek tijdens een expertsessie dat de keuringen bij een onafhankelijk keurend psychiater voor alle mensen met AD(H)D op dit moment niet voldoende proportioneel zijn.

Daarom heeft het ministerie het CBR gevraagd om aanvullend onderzoek te doen hoe de keuringen voor deze groep mensen gericht kunnen worden gedaan. waarmee de algemene keuring afgeschaft kan worden en gericht gekeurd kan worden op rijgeschiktheid. In dat onderzoek betreft het CBR de relevante stakeholders zoals de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP) en patiëntenorganisaties. Het doel is om alleen nog

⁴ <https://www.cieca.eu/sites/default/files/members-area/TopicalGroups/Fit-to-Drive/2019-10-16/CIECA%20FTD%208%20Neurodevelopmental%20conditions%20report%20final.pdf>

⁵ Texts adopted – Harmonising the rights of autistic persons – Wednesday, 4 October 2023 (europa.eu)

⁶ <https://wetten.overheid.nl/BWBV0004045/2016-07-14>

⁷ Motor Vehicle Crash Risk Among Adolescents and Young Adults With Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder – PMC

⁸ Rijgeschiktheid bij ADHD | Advies | Gezondheidsraad

⁹ Traffic Crashes, Violations, and Suspensions Among Young Drivers With ADHD – PubMed

mensen met AD(H)D door een psychiater te laten keuren waarbij een grotere kans op rijongeschiktheid bestaat. Uiterlijk eind 2025 wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang van dit onderzoek.

Rijgeschiktheid na het doormaken van een psychose

Op verzoek van het ministerie heeft de Gezondheidsraad op 19 december 2024 advies uitgebracht over de rijgeschiktheid in de eerste maanden na het doormaken van een psychose. De Gezondheidsraad adviseert om mensen na het doormaken na een psychose niet langer standaard 6 maanden ongeschikt te beschouwen voor het rijbewijs. Het ministerie vindt het belangrijk dat mensen na een psychose niet langer als ongeschikt worden aangemerkt, dan nodig is voor de verkeersveiligheid. Daarom is het de inzet van het ministerie om de REG2000 zo aan te passen dat de standaardtermijn van 6 maanden komt te vervallen waardoor een keuring eerder mogelijk wordt. De beoordeling door het CBR of iemand (weer) rijgeschikt is, kan hierbij alleen worden gedaan op basis van het rapport van een onafhankelijk keurend psychiater.¹⁰ Het ministerie en het CBR zijn op dit moment in overleg over de manier waarop gevolg wordt gegeven aan het advies van de Gezondheidsraad. Uiterlijk eind 2025 wordt de Kamer geïnformeerd over de uitkomst van dit overleg en de beoogde vervolgstappen.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
B. Madlener

¹⁰ Een behandelend arts mag geen geneeskundige verklaring afleggen over een eigen patiënt, zie bijvoorbeeld <https://www.knmg.nl/actueel/dossiers/beroepsgeheim/geneeskundige-verklaring>